

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2011

Marking Scheme

Czech

Higher Level

SCHÉMA HODNOCENÍ – ČESKÝ JAZYK

Celkem – 100 bodů

Část 1

[30 bodů]

1. Vysvětlete vlastními slovy: [5 bodů]

a) **agresivita** - útočnost, tendence napadat jiné, dominovat jim

b) **formální** - vyhovující požadavkům, předpisům; zdůrazňující formu, naopak obsah může být potlačen

c) **autorita** - uznávaná vážnost, úcta, rozhodující vliv, moc

d) **„kámen úrazu“** - něco, na čem ztroskotá snaha, co člověku zkomplikuje nebo dokonce znemožní dokončit úmysl

e) **„spočívát na něčích bedrech“** - člověk nese tíhu něčeho sám, zodpovědnost leží jen na něm

2. Autor mluví o „smlouvě s rodiči“, vysvětlete na základě textu, co má autor na mysli. [5 bodů]

Smlouva s rodiči by měla být uzavřena mezi školou a rodiči a měla by přenést zodpovědnost za chování dětí v době výuky ze školy směrem na rodiče. Účelem je chránit učitele před narůstající agresivitou žáků.

3. Autor při popisu situace ve školách zdůrazňuje, že už je to 20 let od pádu totalitního režimu. Proč v této souvislosti zdůrazňuje právě tento fakt? Vysvětlete na základě textu. [5 bodů]

Pád totalitní režimu je obecně brán jako velký předěl v dějinách naší země, všechno se dělí na dobu „před“ a na dobu „po“. Prakticky všechno se v České republice změnilo, ne jen politické zřízení, ale celá společnost prošla obrovskou proměnou. Pokud něco zůstává stejné i po dvaceti letech od těchto změn, je to bráno jako něco neuvěřitelného a velmi špatného, tendence je změnit opravdu celé naše životy.

4. Srovnajte na základě textu – vlastními slovy – kázeň a postavení dětí v rodině dříve a dnes. [5 bodů]

Dříve zaujímaly děti v rodině jiné postavení, hlavou a nejdůležitějším členem rodiny byl její živitel, zpravidla otec, starší členy rodiny děti chovaly ve velké ústě, často např. svým rodičům a prarodičům vykaly; děti také měly na starosti velkou část domácích povinností, musely se podílet na chodu rodiny. V současné době se všechno přizpůsobuje dětem, děti dostávají všechno první a všeho nejvíc, nejsou na ně kladeny prakticky žádné povinnosti, jejich jedinou povinností je „se dobře učit“. Děti jsou rozmazlovány a zahrnovány velkým množstvím hmotných statků, často na úkor času stráveného společně s rodiči.

5. „A ti z nich, kteří nejsou schopni před svými žáky obhájit smysl konkrétního úseku vzdělávání, degradují sama sebe...“ Vysvětlete, proč si toto autor myslí, a napište svůj vlastní názor na toto tvrzení. [5 bodů]

V dřívější době byl učitel přirozenou autoritou, nejen svým postavením ve společnosti, ale zejména svými vědomostmi, byl to on, kdo „věděl nejvíc“. V současné době je učitelské vzdělání degradováno a postavení učitele také. Mnoho učitelů toto povolání vykovává jen jako „z nouze ctnost“, chybí jim zájem a nadšení, pouze reprodukují to, co děti najdou v učebnicích. Pak se dají v obsahu vědomostí snadno překonat a pokud ještě nejsou schopni přesvědčit žáky o tom, proč jsou vzdělání a vědomosti užitečné, jejich postavení tím velmi klesá, u dětí ztrácejí důvěru.

6. „... děti, na rozdíl od předchozích generací sebevědomější...“ – napište krátký text odkazující k textu a vysvětlující, proč jsou současné děti sebevědomější, než byli jejich rodiče. [5 bodů]

Sebevědomí dětí souvisí s výchovou, od počátku je jim nuceno, že bez sebevědomí to nikam nedotáhnou. Souvisí to také s obrovským nárůstem přístupu k informacím a informacím samotných. Zároveň jsou děti nuceny k velké samostatnosti, protože rodiče často tráví celé dny v práci.

Poznámka: V částech 2 a 3 jsou odpovědi posuzovány podle následujících kritérií:

1. **Srozumitelný záměr** – uchazeč rozumí otázce a ví, jak začít s odpovědí – 30%.
2. **Souvislost odpovědi** – uchazeč užívá odpovídající a vhodnou slovní zásobu, styl odpovědi je jasně strukturovaný a cílevědomý – 30%.
3. **Efektivita jazyka** – uchazeč je schopen používat komunikovat v jazyce jasně a plynule – 30%.
4. **Pravidla:** gramatika, pravopis – 10%.

Část 2

[30 bodů]

„... postrádá učitelské vzdělání svoji někdejší společenskou hodnotu.“

Vysvětlete, proč si toto autor myslí, a napište komentář (minimum 100 slov), ve kterém vysvětlíte svůj názor na toto tvrzení.

Správný, plynulý komentář o minimálně 100 slovech.

Souhlas, nesouhlas. Dříve měli učitelé naprosto rozdílné postavení než dnes, byli bráni za elitu společnosti. V současné době je postavení učitele i učitelské vzdělání degradováno, mnoho studentů chodí na pedagogické fakulty jen proto, že je nikam jinam nevzali, učitelé mají velmi nízké platy, a tak i materiálně často velmi zaostávají za svými žáky.

Napište esej (minimum 300 slov) na jedno z následujících témat:

Jasně psaná kompozice, odpovídající tématu, se souvisle organizovanými myšlenkami, srozumitelným záměrem a rozumným vyjadřováním.

1. Učení dnešních mladých lidí – je to výzva?
2. „Většina lidí je tak šťastná, jak šťastná se rozhodla být.“
(Abraham Lincoln, 16. prezident USA: 1809–1865)

